

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

πατέρας Αθηνάγορας

ιερέας του Ι. Ναού Αγίου Νεκταρίου, Δενδροποτάμου

Ζούμε σε μία κοινωνία που εθελουφλεί...

■ Άγγελος Αγγελίδης

Τον αποκαλούν «Αϊ Μπαλαμό των τσιγγάνων», αν και ο ίδιος θεωρεί τον χαρακτηρισμό δημοσιογραφική υπερβολή. Ο Θεσσαλονικιός πατέρας Αθηνάγορας, επιθυμούσε να πάει στην Αφρική για να βοηθήσει τα παιδιά του τρίτου κόσμου. Όμως, ο επίσκοπος του έδειξε την «Αφρική της Θεσσαλονίκης», τον Δενδροπόταμο, με αποτέλεσμα να εγκατασταθεί στον ιερό ναό Αγίου Νεκταρίου και να ξεκινήσει την προσπάθειά προσέγγισης της κοινότητας των τσιγγάνων. Ο πατέρας Αθηνάγορας κάνει πραγματικά ένα θεάρεστο έργο. Χάρη στις πρωτοβουλίες του πολλά τσιγγανόπουλα έχουν εγκαταλείψει παραβατικές συμπεριφορές και έχουν βελτιώσει σημαντικά τόσο το βιοτικό τους επίπεδο όσο και την μόρφωσή τους. Δημιούργησε τον «Φάρο του Κόσμου», το οποίο είναι κέντρο ανοιχτής προστασίας ανηλίκων και σκόρπισε τη χαρά και τα χαμόγελα στα τσιγγανόπουλα της περιοχής. Μιλά στο Τεχνογράφημα για τις δυσκολίες, τις προκλήσεις αλλά και τη βοήθεια που δέχθηκε από πολλούς εθελοντές...

Σας αποκαλούν «Αϊ Μπαλαμό» των τσιγγάνων. Πώς υποδεχθήκατε τον χαρακτηρισμό αυτό;

Είναι πολύ εύκολο να διολισθήσει κανείς προς την έπαρση, ιδίως όταν ο σκοπός τον οποίο υπηρετεί έχει ανάγκη προβολής και γνωστοποίησης, αφού το ζητούμενο είναι να μας γνωρίσουν όλοι όσοι θέλουν να ενσωματωθούν στην ομάδα μας και να δουλέψουν μαζί μας. Τον χαρακτηρισμό θα τον χαρακτήριζα δημοσιογραφική υπερβολή με διάθεση ποιητική ή αγιοποιητική, αν προτιμάτε. Κατανοώ την ανάγκη των εντύπων για πικρές ταμπέλες καθώς, επίσης, τις ανάγκες των καιρών για καταναλωσιμα πρότυπα, αυτό, όμως, δεν καλύπτει τη δική μου προσωπική ανάγκη για θετική αποτίμηση του όλου εγχειρήματος. Αυτή θα προκύψει μέσα από την πρόοδο των παιδιών μας και είναι το μόνο κριτήριο που μετράει.

Για τους δικούς μου ανθρώπους, τους τσιγγάνους, είμαι ο πατέρας τους και αυτός είναι τίτλος τιμής για μένα, αφού αισθάνομαι ότι του δίνουν ουσιαστικό περιεχόμενο. Ενώ ότι με αναζητούν για να μοιραστούν μαζί μου τα πάσης φύσεως προβλήματα τους, έτσι όπως θέλουμε να τα μοιραστούμε με τον πατέρα μας. Χαίρομαι και θλίβομαι συνάμα με αυτό και μόνο χάρη στην παράλληλη και συντονισμένη δραστηριοποίηση των συνεργατών μου καταφέρνω να μη συνθλιβώ από τον καταγισμό των διαφορών ζητημάτων.

Ήταν στόχος σας να γίνετε ιερέας στη συγκεκριμένη περιοχή; Πώς βρεθήκατε ιερέας στον Άγιο Νεκτάριο του Δενδροποτάμου;

Όνειρό μου από τα πρώτα κιόλας παιδικά μου χρόνια ήταν να βρεθώ στην Αφρική και να ενισχύσω με όλες μου τις δυνάμεις κάποια από τις ιεραποστολικές ομάδες, που δραστηριοποιούνται εκεί. Οι εικόνες που έφταναν σε μένα μέσα από τα έντυπα και κυρίως μέσα από την τηλεόραση, αλλά και οι διηγήσεις των ιεραποστόλων, που

είχα την τύχη να γνωρίσω εδώ, δυνάμωσαν την επιθυμία μου αυτή. Ήταν φανερό ότι οι άνθρωποι εκεί με χρειάζονταν, αλλά και εγώ χρειαζόμουν αυτούς, αφού δεν μπορούσα πλέον να ζω άνετος και ανέμελος, προσποιούμενος ότι δεν υπάρχουν. Ο Επίσκοπος μου, που με γνώριζε από παιδί και ήξερε, όπως ήταν φυσικό, την επιθυμία μου αυτή, μόλις άκουσε ότι σκέφτομαι να κατέβω διερευνητικά στην Αφρική, με σταμάτησε λέγοντας μου ότι υπάρχει και εδώ μια «Αφρική» και τη λένε Δενδροπόταμο.

Τα παιδιά των ROM δε νιώθουν ασφάλεια έξω από το «γκέτο» τους

Τι πρωτοαντικρίσατε, όταν φτάσατε στο Δενδροπόταμο και ποια ήταν η υποδοχή, που σας επεφύλαξε η τοπική κοινωνία;

Μια ιδιόρρυθμη, κλειστή και καχύποπτη κοινωνία, που δεν στέλνει τα παιδιά της στο σχολείο. Εδώ τα παιδιά δεν μαθαίνουν γράμματα. Σχεδόν καμιά μητέρα ή γιαγιά δεν πλησιάζει το πρωί στα κρεβάτια τους ή στο πάτωμα, όπου συχνά κοιμούνται, για να τα ξυπνήσει, να τα βοηθήσει να πλυθούν, να καθίσουν στο τραπέζι ή στο πάτωμα ή έστω στο πεζούλι της αυλής και να πάρουν το πρωινό τους, να ετοιμάσουν τη σχολική τους τσάντα και να πάνε στο σχολείο. Έτσι έμαθαν. Πάντα να ζουν στο περιθώριο. Κανείς δεν τους εμπιστεύεται και, όταν τύχει να τους συναντήσουμε στο δρόμο, κρατάμε γερά το πορτοφόλι ή την τσάντα μας και προσπαθούμε να μην τους αφήσουμε να μας πλησιάσουν, για να μην μας λερώσουν, σκεπτόμενοι πως αρκεί που λέρωσαν τον αέρα που αναπνέουμε. Διατηρώντας τους έτσι σε μια απομόνωση.

Τα παιδιά των ROM δε νιώθουν ασφάλεια έξω από το «γκέτο» τους. Στο ερώτημα γιατί παραμένουν έτσι αδρανείς, χωρίς να τους απασχολεί το μέλλον τους, απαντούν «εμείς είμαστε τσιγγάνοι». (Από το «αθίγγανοι» που πάει να πει ανέγγιχτοι. Αυτοί, δηλαδή, που δεν τους αγγίζουμε, για να μη μισανθούμε.)

Άρχισα να προσεγγίζω τη φυλή των ROM. Να τους μιλώ στο δρόμο, να μπαίνω στα σπίτια τους, χωρίς, όμως, ακόμα να έχω κερδίσει την εμπιστοσύνη τους, αφού, όσοι τους είχαν πλησιάσει ως τότε, το έκαναν για να τους εκμεταλλευτούν. Και στο χαλί τους έκατσα, και από το νταβά τους έφαγα με τα χέρια. Σιγά-σιγά δέθηκα μαζί τους. Άρχισα να τους κερδίζω. Ύστερα άρχισαν οι ίδιοι να με αναζητούν και να εκδηλώνουν την ανάγκη τους για επικοινωνία.

Πότε ιδρύθηκε το Κέντρο Προστασίας Ανηλίκων Rom;

Το 2004 με γοργά βήματα ξεκίνησε η καταγραφή των αναγκών των ανθρώπων που αποτελούν την ευαίσθητη αυτή κοινωνική ομάδα. Αφού αφουγκραστήκαμε τον πόνο και τις αγωνίες τους, στήσαμε σταδιακά τις υποδομές για τη λειτουργία ενός κέντρου υποδοχής και ανοιχτής προστασίας

των ανηλίκων της περιοχής και όχι μόνο.

Πόσα παιδιά επωφελούνται από το Κέντρο Προστασίας Ανηλίκων;

Ο Φάρος του Κόσμου είναι Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ανηλίκων και δεν υπάρχει παιδί ή νέος της περιοχής που να μην έχει ενταχθεί στη μεγάλη μας πολυπολιτισμική οικογένεια.

Θεμελιώδης στόχος του Κέντρου μας είναι η δημιουργία οικογενειακών σχέσεων με τα φιλοξενοούμενα παιδιά μέσα από την αβίαστη και ειλικρινή προσφορά αγάπης

Ποιες είναι οι δραστηριότητες του Φάρου του Κόσμου;

Πρωταρχικός σκοπός του Φάρου του Κόσμου είναι η κάλυψη των βασικών βιοτικών αναγκών των ανηλίκων που στερούνται οικογένειας, με την παροχή σε αυτούς περίθαλψης μέσα σε ένα ήρεμο και ασφαλές περιβάλλον, το οποίο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη μόρφωση και την προσωπική ανάπτυξη και γενικά σε όλα εκείνα τα εφόδια που κάνουν ευκολότερη την κοινωνική ένταξη και την επαγγελματική αποκατάσταση ενός νεαρού ατόμου. Ο Φάρος του Κόσμου λειτουργεί ως χώρος φιλοξενίας, όχι μόνο για τους ανήλικους που στερούνται οικογενειακή μέριμνα, παρέχοντας σε αυτούς στέγη, αλλά και ως κέντρο υποστήριξης για τους ανήλικους που μπορεί μεν να διαβιούν με τις οικογένειές τους, προσέρχονται, όμως, αθρόοι στον Φάρο του Κόσμου για να επωφεληθούν από τις παροχές του, όπως σίτιση, ένδυση, ψυχαγωγία, εκπαίδευση. Θεμελιώδης στόχος του Κέντρου μας είναι η δημιουργία οικογενειακών σχέσεων με τα φιλοξενοούμενα παιδιά μέσα από την αβίαστη και ειλικρινή προσφορά αγάπης. Η σπιτική αυτή ατμόσφαιρα παρέχει μια σταθερή βάση, ευέλικτη όπου χρειάζεται, η οποία, παράλληλα με την εξασφάλιση τροφής, υγιεινής και ένδυσης, συμβάλλει στην ισορροπημένη συναισθηματική τους ανάπτυξη, στην απρόσκοπτη παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και στην θετική προσωπική τους εξέλιξη.

Το δίκτυο των εθελοντών μας λειτουργεί σαν ένα προστατευτικό δίκτυο για τα παιδιά μας, που τα ακολουθεί και τα εμπυχώνει σε κάθε τους δραστηριότητα. Όλες οι θέσεις εργασίας διακονούνται αποκλειστικά από εθελοντές

Υπάρχει βοήθεια από εθελοντές; Με ποιον τρόπο καλύπτονται οι οικονομικές ανάγκες, ιδιαίτερα σήμερα, που η χώρα βρίσκεται σε βαθιά κρίση; Μια στρατιά από εθελοντές και χορηγούς, που έχουν ενστερνιστεί το όραμά μας, εξυπηρετούν τα παιδιά μας διαθέτοντας τον εαυτό τους, τα αγαθά τους ή τις υπηρεσίες τους, όπου και όπως τα χρειαζόμαστε. Τα παιδιά των ROM, όπως, άλλωστε, όλα τα παιδιά του κόσμου, μπορούν να μεταμορφωθούν, αρκεί να είμαστε κοντά τους και να τους προσφέρουμε τα αυτονόητα που στερούνται. Από

την πιο τρυφερή τους ηλικία, η ζωή τους έδειξε το πιο μαύρο της πρόσωπο και σε αυτό έχουμε μερίδιο ευθύνης όλοι.

Το δίκτυο των εθελοντών μας λειτουργεί σαν ένα προστατευτικό δίκτυο για τα παιδιά μας, που τα ακολουθεί και τα εμπνέει σε κάθε τους δραστηριότητα. Όλες οι θέσεις εργασίας διακονούνται αποκλειστικά από εθελοντές. Τα μαγειρεία, οι αποθήκες, η τραπεζαρία, τα φρονιτιστήρια ξένων γλωσσών, η ενισχυτική διδασκαλία, τα μαθήματα ζωγραφικής, μουσικής, χορού, και θεάτρου, οι ώρες της απογευματινής δημιουργικής απασχόλησης, οι διάφορες αθλοπαιδιές, ο διαδικτυακός ραδιοφωνικός σταθμός www.radiofaros.tk, η ιστοσελίδα www.farostoukosmou.com, καθώς επίσης οι διακινήσεις μαθητών ή οι μεταφορές αγαθών εξυπηρετούνται από συνειδητοποιημένους εθελοντές, που στελεχώνουν με αξιοζήλευτη επάρκεια το Κέντρο μας, περιορίζοντας δραστηριότητες τα λειτουργικά μας έξοδα.

Ακόμα και τώρα, σε τόσο δύσκολους καιρούς, εμείς επιμένουμε οι κορηγοί μας μόνοι τους να διαχειρίζονται τα χρήματα που διαθέτουν για μας, σύμφωνα πάντα με τις ανάγκες των παιδιών μας. Έτσι τους έχουμε διαρκώς κοντά μας, πρόθυμους πάντοτε να συνεισφέρουν, ο καθένας στο μέτρο των δυνατοτήτων του.

Μπορείτε να αναφέρετε δύο χαρακτηριστικές ιστορίες τσιγγανόπουλων, τα οποία εγκατέλειψαν παραβατικές συμπεριφορές εξαιτίας της δράσης του Κέντρου Προστασίας Ανηλίκων;

Από τις πιο συγκινητικές ιστορίες είναι αυτές που ζήσαμε, όταν καταφέραμε να απεγκλωβίσουμε τους ανηλίκους Χ και Ψ από τα κυκλώματα που τους εξωθούσαν στην επαιτεία σε φτωχονούς σηματοδοτές ή στις μικροκλοπές σε καταστήματα. Τα παιδιά ήταν υποχρεωμένα να τους αποδίδουν καθορισμένα χρηματικά ποσά σε καθημερινή βάση. Όσο μεγάλωναν οι αποδόσεις των μικρών, τόσο άνοιγε και η όρεξη των απάνθρωπων εκμεταλλευτών τους.

Ο Χ..., που εξελίχθηκε σε «παιδί των φαναριών», ήταν καρπός εξωσυζυγικής σχέσης. Η μητέρα

του αναγκάστηκε να τον εκθέσει, με αποτέλεσμα το βρέφος να περιέλθει σε χέρια τοξικομανών, οι οποίοι το χρησιμοποιούσαν για να κεντρίζουν τα φιλάνθρωπα αισθήματα των περαστικών, αποκομίζοντας έτσι το αντίτιμο για την ικανοποίηση της εξάρτησής τους.

Ο Ψ... , που κατάγεται από τους ρομά γειτονικής μας χώρας, στερημένος οικογενειακού περιβάλλοντος, μόλις ήρθε στη χώρα μας έπεσε στα χέρια απάνθρωπων κυκλωμάτων, που τον εξωθούσαν πειστικά στην επαιτεία. Η στέρηση τροφής και η σωματική βία ήταν τα μέσα που χρησιμοποιούσαν οι 'προστάτες' του σε καθημερινή βάση, για να τον εξαναγκάζουν σε μεγαλύτερες αποδόσεις.

Σήμερα και τα δύο παιδιά ζουν μαζί μας και αποτελούν τον πυρήνα της μεγάλης μας οικογένειας, η οποία στεγάζεται στην καρδιά του Δενδροπόταμου σε μια υπέροχη μονοκατοικία με αυλή, που είναι ευγενική προσφορά ευαίσθητων συμπολιτών μας. Έχουν εξασφαλισμένη τροφή και στέγη, πηγαίνουν σε σχολεία της περιοχής μας, έχουν ενισχυτική διδασκαλία στο σπίτι από πρόθυμους και ειδικευμένους φροντιστές, παρακολουθούν μαθήματα ξένων γλωσσών, φοιτούν σε ποδοσφαιρικές ακαδημίες, έχουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, κάνουν μαθήματα κιθάρας και αρμονίου με τη βοήθεια διακεκριμένων εθελοντών μουσικών, συμμετέχουν στα ψυχαγωγικού χαρακτήρα δρώμενα διαφόρων εθελοντικών ομάδων, οι οποίες μας επισκέπτονται σε εβδομαδιαία βάση, διασκεδάζουν στο Λούνα Παρκ ή στο τσίρκο, απολαμβάνουν συχνές ημερήσιες εκδρομές, αλλά και πολυήμερες διακοπές στα πανέμορφα νησιά μας, καθώς και σε ομαδικές κατασκηνώσεις. Πάνω από όλα, όμως, απολαμβάνουν στοργή και ασφάλεια μέσα σε ένα ήρεμο και ευπρεπισμένο περιβάλλον οικογενειακού και όχι ιδρυματικού χαρακτήρα, δουλεμένο με αγάπη και μεράκι από όλους ανεξαιρέτως τους εθελοντές μας.

Χαϊρόμαστε που τα παιδιά μας δεν έχουν τίποτα να ζηλέψουν από τα παιδιά των προνομιούχων περιόχων της περιφέρειάς μας. Λυπούμαστε για όλα τα αναγκασμένα παιδιά που δεν καταφέρναι ακόμα να πλησιάσουμε. Ελπίζουμε να το κάνουμε στο

άμεσο μέλλον. Στόχος μας είναι να καταφέρουμε να γλιτώσουμε κάθε παιδί που αντιμετωπίζει το ίδιο ή ανάλογο πρόβλημα.

Ο Δενδροπόταμος αποκαλείται «Ζωνιανά της Θεσσαλονίκης». Είναι πράγματι τόσο μεγάλο το πρόβλημα;

Στον Δενδροπόταμο κρύβουμε καλά κάθε μας παραβατικότητα. Κρύβουμε πολύ καλά ό,τι δεν θέλουμε να βλέπουμε στην υπόλοιπη πόλη μας και με αυτό το σκεπτικό κρύψαμε τους τσιγγάνους, τα ναρκωτικά, τα όπλα, το εμπόριο βρεφών και γυναικών και ό,τι ακόμα βάλει ο νους σας, με αποτέλεσμα τα εξίλαστέρια θύματα, οι τσιγγάνοι μας, να γεμίζουν πολύ εύκολα τις φυλακές της χώρας μας, αλλά και τα παιδιά τους να έχουν από την πρώτη κιόλας παιδική ηλικία εντάλματα και αποφάσεις εναντίον τους καθώς, επίσης, συχνή σχέση με τον νόμο και ειδικότερα με την εισαγγελία ανηλίκων.

Ζούμε σε μια κοινωνία που εθελουφλεί. Η πολιτεία, ο επιχειρηματικός, ο δικαστικός και ο αστυνομικός κόσμος δεν παρεμβαίνει. Δεν θέλω να σκέπτομαι το γιατί. Βιώνω την καταλήστευση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων, που απευθύνονται στους ανθρώπους που διακονώ, από τους εκάστοτε μηχανισμούς της πολιτείας και οργίζομαι γιατί ακόμα αφήνει τα κυκλώματα των «ευυπόληπτων» συμπολιτών μας να σπίνουν καλά το παιχνίδι τους εις βάρος των ROM.

Εάν σε ένα τραπέζι κάθονται χαμογελαστά παιδιά, τότε αυτό το τραπέζι είναι σίγουρα γιορτινό και μονίμως Χριστουγεννιάτικο

Ζούμε τις Άγιες Μέρες των Χριστουγέννων. Ποιο είναι το μήνυμα αυτών των ημερών;

Ο Χριστός γεννήθηκε για να μας θυμίσει ποια είναι η φύση μας και κατά συνέπεια ποιος είναι ο προορισμός μας. Ζητούμενο είναι η ολοκλήρωσή μας και αυτή την πετυχαίνει ο άνθρωπος, όταν αναγνωρίσει τον Θεό του μέσα στον πάσχοντα αδελφό του. Όσο περισσότερο βοηθώ, τόσο περισσότερο Θεό κοινωνώ. Όσο περισσότερο πόνω από τους συνανθρώπους μου απορροφώ, τόσο λιγότερο δονώ. Αυτή είναι η διαδικασία της θέωσης, που προσφέρει μια ανείπωτη ηδονή σε όσους τη μετέχονται και όποιος τη γευτεί, δεν μπορεί να τη στερηθεί, δεν μπορεί να αποστρέψει το πρόσωπό του από τον αναγκασμένο αδελφό του. Θέλω να πω, αν δε σώσω εσένα, δε σώζομαι εγώ. Επομένως, ας μην αναλώνουμε σε ματαιότητες τον πολύτιμο χρόνο που έχουμε πισταθεί, αφού αυτόν τον οφείλουμε στους συνανθρώπους μας. Ας μην προβληματιζόμαστε μόνο για το κόστος του γιορτινού τραπέζιου και ας αναρωτηθούμε φέτος πόσο κοστίζει το χαμόγελο ενός παιδιού. Είναι η μικρότερη δαπάνη με τη μεγαλύτερη απόδοση. Εάν σε ένα τραπέζι κάθονται χαμογελαστά παιδιά, τότε αυτό το τραπέζι είναι σίγουρα γιορτινό και μονίμως Χριστουγεννιάτικο. ■